

OBSERVATIONER AF BORGERE MED FEBER

Social- og sundhedsassistentuddannelsen / Bedre til fagsprog

6

OBSERVATIONER AF BORGERE MED FEBER ◀) LYT

Feber er en tilstand, hvor kroppens temperatur **stiger**, fx på grund af en **infektion**. Man har feber, hvis kroppens temperatur **overstiger** 37,9 °C. Som SOSU-assistent skal du kende tegnene på en begyndende **febril** tilstand hos borgeren og **reagere** på den. Der er en række fysiske tegn på feber, fx **blanke** øjne, varm og rød hud og **kulderystelser**. Det kan også være, at borgeren virker sløv og træt eller **forvirret**. Borgeren har måske også hovedpine, **ømme** muskler og mister **appetitten**.

Ud over de fysiske tegn på feber kan du **observere** ændringer i borgerens **adfærd** og **omgivelser**. Det kan være, borgeren plejer at have et **ryddeligt** hjem, men nu er der **uorden** og en opvask, der ikke er taget. Måske lugter der **indelukket**, fordi der ikke er blevet luftet ud, eller der står urørt mad på bordet. Sådanne observationer skal få dig til at **overveje**, om borgeren er syg eller på vej til at blive det.

Hvis du har set tegn på, at borgeren kan have feber, skal du tilbyde **TOBS**. Det betyder bl.a., at du skal måle temperaturen. Tal med borgeren om, hvordan han plejer at få målt sin temperatur. Den kan tages **rektalt**, **oralt**, på panden eller i øret. Ved måling i munden er det vigtigt, at **spidsen** af termometeret ligger under tungen med lukket mund i to minutter. Når du måler temperaturen i munden eller på panden, er det lidt mere upræcis end at måle rektalt eller i øret. Husk altid at **desinficere** termometeret, og **udføre** håndhygiejne efter målingen.

SCAN KODEN
OG LYT

Sosu-faglige og før-faglige udtryk ◀) LYT

- **Febril** betyder, at borgeren har feber
- **At observere** betyder at lægge mærke til eller kigge efter noget, fx ændringer i borgerens hverdagsliv
- **TOBS** står for Tidlig Opsporing af Begyndende Sygdom hos borgere. Det er et redskab til at opdage sygdom på et tidligt tidspunkt. Du gør det ved at måle temperatur, blodtryk, puls, vejrtrækning og bevidsthed.
- **Rektalt** betyder, at man måler temperaturen i endetarmen
- **Oralt** betyder, at man måler temperaturen i munden
- **At stige** betyder at blive større eller højere
- **En infektion** er sygdom, der er kommet på grund af bakterier eller virus
- **At overstige** betyder at blive højere end fx en bestemt temperatur
- **At reagere** betyder at gøre noget, efter noget er sket, fx ændringer i borgerens tilstand
- **Blank** betyder, at øjnene er fugtige (der er mere vand i øjnene) og skinnende
- **Kulderystelser** betyder, at borgeren ryster, fordi han/hun fryser
- **Sløv** betyder, at borgeren er træt og ikke har lyst til at lave noget
- **Forvirret** betyder, at borgeren har svært ved at tænke klart og har svært ved at forstå andre mennesker eller situationer

VEND

- **Øm** betyder, at noget gør lidt ondt
- **Appetit** er lysten til at spise
- **Adfærd** er den måde, borgeren gør forskellige ting på
- **Omgivelser** kan være personer eller steder, som borgeren er i tæt kontakt med, fx egen bolig
- **Ryddeligt** betyder ordentligt og uden rod
- **Uorden** betyder rod. Fx at tingene i hjemmet ikke ligger på deres plads, og de fylder, så man ikke kan finde noget
- **Indelukket** betyder, at der mangler frisk luft i et rum
- **At overveje** betyder at tænke noget – fx en beslutning eller en situation – godt igennem, inden man handler
- **En spids** er den yderste ende af et aflangt redskab, fx et termometer
- **At desinficere** betyder at bruge sprit til at rengøre noget
- **At udføre** betyder at lave en opgave og gøre den færdig.

Borger med feber - Hvad siger man? ◀) LYT

SOSU-assistent: *Godmorgen, Marie! Hvordan har du det i dag?*

Marie: *Åh - ikke så godt.*

SOSU-assistent: *Det kan jeg da godt se. Du er helt rød i ansigtet og på halsen. Og du ser ud til at have det varmt.*

Marie: *Ja, det har jeg også. Kan du ikke hjælpe mig af med dynen?*

SOSU-assistent: *Jo, selvfølgelig. Er du tørstig?*

Marie: *Ja.*

SOSU-assistent: *Godt, så kommer jeg med et glas vand lige straks. Jeg kører lige hovedgærdet op, så du kan få lidt at drikke. Sidder du godt? Det ser ikke så behageligt ud.*

Marie: *Nej, men jeg er også så øm over det hele.*

SOSU-assistent: *Okay, det kan godt være, du har feber, Marie. Må jeg måle din temperatur, når du er klar til det?*

Marie: *Ja, det må du godt.*

Sætninger til observationer af borgere med feber ◀) LYT

- Har du hovedpine?
- Er du svimmel?
- Er du tørstig? Skal jeg hente et glas vand til dig?
- Jeg mærker dig lige på panden.
- Jeg tror, du har feber. Må jeg måle din temperatur?
- Plejer du at få målt din temperatur i munden, i øret, på panden eller i enden?
- Prøv at vende dig om på siden.
- Det tager bare et øjeblik, og så bipper termometeret.
- Du skal løfte tungen lidt, og så skal termometeret ligge under tungen et øjeblik.
- Husk at holde munden lukket.
- Jeg trækker lige så forsigtigt i dit øre.

